

Verborgen werelden ~ Problemen en hulpverlening

Dat er jongens in de prostitutie actief zijn die problemen hebben gehad, is wel duidelijk geworden toen de ervaringen van de respondenten met seksueel misbruik en dwang bij betaalde seks (zie vorige hoofdstuk) aan de orde kwamen. Nu richten we de schijnwerpers op de actuele problemen die de geïnterviewde jongens bezighouden. Om welke problemen gaat het en in hoeverre vinden de jongens dat zij daar hulp bij nodig hebben? Aansluitend bespreken we hun contacten met de hulpverlening, in het verleden en het heden. Vervolgens wordt bekeken of hun huidige hulpverlener er weet van heeft dat zij zich prostitueren en in welke mate de jongens er met anderen over praten. Ten slotte gaan we in op specifieke voorzieningen voor (minderjarige) jongens-prostitués.

11.1 Problemen

Op de vraag welke problemen hen het meeste bezighouden, antwoorden sommige respondenten (8; 18%) dat ze helemaal geen problemen hebben, terwijl enkele andere jongens een hele reeks sores opsommen. **[xxx]** In de variatie aan problemen die de jongens noemen, springt er een aantal duidelijk uit. Geldproblemen staan bovenaan, gevolgd door problemen met huisvesting, relaties (ouders, familie, partner, vrienden) en scholing of werk. Ongeveer één op de drie jongens maakt zich (daarom) zorgen over zijn toekomst. En één op de vijf jongens meldt psychische problemen, waaronder een jongen die stemmen hoort, twee andere jongens die een zwaar depressieve c.q. suïcidale periode achter de rug hebben, en één jongen die momenteel bij een psychiater loopt. Andere problemen, zoals verslaving en gezondheidsproblemen scoren lager. Nog minder jongens noemen problemen met het voorzien in dagelijkse behoeften als eten, problemen met politie en justitie of vrijetijdsbesteding.

Wanneer we deze problemen vergelijken met de – gemiddeld 5 jaar oudere – Roemeens jongensprostitués die we in het midden van de jaren negentig interviewden (Korf et al., 1996) dan vallen twee dingen op. Ten eerste zei niemand van die jongens toen helemaal geen problemen te hebben. Ten tweede zijn er wel duidelijke overeenkomsten, maar ook opvallende verschillen. Zo

stonden bij de Roemeense jongens eveneens financiële problemen bovenaan, maar zij noemden die bijna twee keer zo vaak als de jongensprostitués nu. Ook bij de Roemeense jongens stonden huisvesting en toekomstperspectief hoog in hun lijst van problemen; net als nu had een minderheid te kampen met verslavingsproblemen. Tegelijkertijd zeiden veel meer Roemeense jongens toen dat zij moeite hadden om te overleven en dat had mede te maken met een ander probleem: illegaliteit. **[xxxi]**

De grotere problemen met financiën en overleven bij de Roemeense jongens kunnen verklaard worden door het feit dat zij allemaal in den vreemde, zonder familie en bijna allemaal zonder legale status in Nederland verbleven. Dientengevolge beschikten zij niet over een legaal inkomen (werk, uitkering, studiefinanciering) en kregen zij ook geen financiële ondersteuning van hun familie. Dit in tegenstelling tot veel van de jongens in het huidige onderzoek (zie hoofdstuk 5).

Tabel 11.1 Zelfgerapporteerde problematiek (spontaan genoemd, meerdere antwoorden mogelijk)

	aantal	percentage
Financiën	17	39%
Huisvesting	14	32%
Relaties	14	32%
School/werk	13	30%
Toekomstperspectief	13	30%
Psychosociaal (psychisch)	9	20%
Verslaving (drugs, roken, seks)	7	16%
Algemene gezondheid	7	16%
Overleven (heding/voedsel/verzorging)	4	9%
Politie en justitie (waaronder verblijfsvergunning)	2	5%
Vrije tijd	1	2%

Tabel 11.1 Zelf gerapporteerde problematiek (spontaan genoemd, meerdere antwoorden mogelijk)

11.2 Hulpbehoefte

Bij lang niet al deze problemen willen de jongens hulp. Dat heeft er mee te maken dat sommige jongens vinden dat zij hun problemen alleen maar zelf op kunnen lossen en/of omdat zij geen fiducia hebben in de oplossingen die hulpverleners kunnen bieden. Daarentegen wil ongeveer één op de drie jongens (14; 32%) wel hulp. Hafid (18 jaar) vindt zelfs dat hij op meerdere punten hulp kan gebruiken:

“Ik wil wel naar school, maar het lukt me niet. Ik kan niet goed werken, kan m’n huiswerk niet maken. Voor ik iets kan doen, moet het eerst twintig keer worden uitgelegd. ‘t Is te moeilijk, ik kan het niet onthouden, dan word ik agressief. En

mijn lijf ... die vetkwabben, dat is niet van mij. Ik ben al drie jaar niet wezen zwemmen, zo lelijk vind ik mijn lijf. Ik schaam me voor mijn lijf. Ook met seks: licht uit en onder de dekens. Ik heb echt een psycholoog nodig, ik word gek van mezelf. Soms wil ik gewoon dood, dan zie ik 't allemaal niet zitten. Ik wil graag een huis, dat ik mijn eigen plek kan hebben. En een lening voor een auto; ik heb een eigen auto nodig."

Indien de jongens hulp wensen bij het oplossen van hun problemen, dan is dat allereerst bij het vinden van huisvesting (7; 16%). Daarnaast zouden de jongens onder andere hulp willen bij geldproblemen (3; 7%), verslaving (3; 7%), herstel van het contact met hun vader (2; 5%) en illegaliteit (2; 5%). Eén jongen zou graag met lotgenoten willen praten.

Tabel 11.2 Ooit contact met hulpverlening

	aantal	percentage	gemiddelde wachtduur
Soa-polikliniek (GGZ)	28	64%	17,5
Ggz (psycholoog, psychiater, kliniek)	18	41%	14,9
Jeugdhulpverlening ambulante (incl. steunfunctie)	15	34%	12,4
Maatschappelijk werk	13	30%	14,4
Kinderbescherming	11	25%	12,8
Jeugdhulpverlening residentiële (kinderthuis, internaat, etc.)	10	23%	15,3
Overige hulpverlening GGZ	10	23%	16,5
Schoolhulpverlening	6	18%	17,2
Ambulante hulpverlening dak- en thuislozen	7	16%	15,4
Nachtopvang dak- en thuislozen	7	16%	15,4
Langdurige opvang dak- en thuislozen	5	11%	15,3
Justitiële jeugdinrichting	5	11%	12,5
Verslavingshulpverlening (drug, alcohol, gokken)	4	9%	17,0

Tabel 11.2 Ooit contact met hulpverlening

11.3 Contact met hulpverlening

De meeste jongens hebben een hulpverleningsgeschiedenis: acht op de tien hebben ooit contact gehad met één of andere vorm van hulp (82%). Het bereik van de hulpverlening is het grootst voor de soa-kliniek; tweederde van de geïnterviewde jongens is daar wel eens geweest. Op de tweede plaats staat de ggz, daarna komen de ambulante jeugdhulpverlening en het maatschappelijk werk. Een kwart heeft te maken gehad met de kinderbescherming. Ongeveer eenzelfde deel heeft in een internaat of jeugdtehuis gezeten en één op de tien is wel eens geplaatst in een justitiële jeugdinrichting.

Het eerste contact met de jeugdhulpverlening en kinderbescherming vond op jonge leeftijd plaats (12-13 jaar). Contact met maatschappelijk werk en ggz kwam gemiddeld twee jaar later (14-15 jaar). De jongens die de soa-poli bezochten, deden dat gemiddeld voor het eerst rond hun 18e.

11.4 Praten over prostitutie

Twintig jongens (46%) hebben momenteel nog steeds contact met een hulpverlener, maar in slechts drie gevallen is die op de hoogte van hun prostitutieactiviteiten. Meestal vinden de respondenten het niet nodig om het hun begeleider te vertellen. Dat kan zijn omdat hun problemen, in hun perceptie of terecht, niet samenhangen met prostitutie. Of zij denken er alleen maar nadelen van te zullen ondervinden als zij hun hulpverlener vertellen dat zij in de prostitutie zitten.

In meerderheid praten de respondenten (wel eens) met anderen over hun seks tegen vergoeding, maar ruim een kwart verzwijgt het (12; 27%). Wanneer zij er wel met anderen over spreken, dan vooral met vrienden of vriendinnen. Twee respondenten noemen hun ouder(s). Als er een partner is (12 jongens hebben een vaste vriend, 5 een vaste vriendin), dan weet deze vaak wel iets van de seks tegen vergoeding. Zeven partners weten het en vijf partners zijn 'misschien' of 'een beetje' op de hoogte. De overige vijf partners zijn onwetend van de prostitutie. Hierbij doet het geslacht van de partner er niet toe.

Ismaël (19 jaar) heeft met zijn psycholoog niet gepraat over seks tegen betaling. "Dat is nooit gevraagd. Ik was daar omdat ik toen in de knoop zat met mezelf, omdat mijn familie me had verstoten. Niet omdat ik problemen had met dat ik seks voor geld had. Als ik toen niet naar de psych was gegaan, was ik nu vast aan de drugs." Hij praat er wel met vrienden over. "Ik wil het zelfs graag vertellen. Maar mijn echte vrienden willen dat niet. Die zijn bang dat als iedereen het weet... dan schamen ze zich om met me gezien te worden." Dan vertelt hij dat hij een maand geleden in elkaar is geslagen op een feest waar hij danste. Door homohaters, zoals hij ze zelf noemt. Hij heeft aangifte gedaan en krijgt nu slachtofferhulp. Langzaam komen de tranen als hij vertelt dat hij toen in het ziekenhuis heeft gelegen en dat zijn familie niet langs kon komen. Die wilde hij het niet vertellen. "Ik mis mijn moeder zo." Hij ziet zijn ouders wel af en toe, maar de laatste keer toen hij er met ramadan was, zag hij dat zijn kamer helemaal was ontmanteld. Zijn ouders weten wel dat hij homo is, maar hij zal nooit met een vriendje thuis komen, 'uit respect'. Ismaël heeft sinds anderhalf jaar een relatie met een man. Die weet niet dat hij voor een escortbureau werkt.

11.4 Speciale hulpverlening voor jongensprostitués

Dat de hulpverlening vaak niet op de hoogte is van het feit dat de jongens seks tegen vergoeding hebben, sluit aan bij onze eigen ervaringen. Onze zoektocht

naar cijfers over jonge jongens in de prostitutie was ronduit teleurstellend, net als de pogingen om via de hulpverlening in contact te komen met zulke jongens. De enige hulpverleningsinstelling met een project dat zich specifiek en daadwerkelijk uitvoerend richt op jongens in de prostitutie is AMOC (inmiddels gefuseerd met De Regenboog) in Amsterdam. De veldwerkers van AMOC hebben vooral contact met Oost-Europese jongens, maar die zijn vrijwel allemaal boven de 21 jaar. Weliswaar is er ook contact met een groepje minderjarige harddrugsgebruikers, maar de veldwerker waar me mee spraken betwijfelt of deze jongens in de prostitutie zitten.

Hiermee is overigens niet gezegd dat jongere jongensprostitués volledig buiten beeld blijven bij de hulpverlening. Immers, heel wat van de geïnterviewde jongens hebben wel contact of contact gehad met de hulpverlening en sommigen van hen hebben wel aan hun hulpverlener verteld dat zij in de prostitutie zitten, bijvoorbeeld aan een ambulante jongerenwerker. Tegelijkertijd schromen de meeste jongens om er met hulpverleners over te praten. Dat heeft te maken met het taboe op jongensprostitutie - en dit vormt een belangrijk argument voor speciale hulpverlening voor deze groep.

De behoefte hieraan hebben we zelf ervaren tijdens het veldonderzoek, toen we met een jongen (Johnny, 19 jaar) spraken die erg met zichzelf in de knoop zat. In de loop van het contact bleek dat hij graag met een hulpverlener in contact wilde komen, maar geen idee had waar hij moest aankloppen.

Tijdens het interview vertelt Johnny (19 jaar) voor het eerst over seksueel misbruik en zijn prostitutieactiviteiten met een vreemde te hebben gesproken. Johnny vertoont soms suïcidaal gedrag en zegt voor een trein te hebben willen springen. Zijn vriend en later ook de politie hebben hem hiervan weten te weerhouden. Pas recent heeft hij voor het eerst over zijn periode van seksueel misbruik gesproken met zijn huidige vriend, die echter laconiek reageerde: "dat is gebeurd, daar kunnen we niets meer aan doen". Wanneer we vragen of hij hulp nodig heeft, zegt hij dat graag te willen. Hij durft zelf de stap niet te nemen.

We beschikten zelf over een hele lijst met instellingen voor homo's (inclusief praatgroepen voor jonge homo's), jeugdhulpverlening en de GGZ. Maar geen van deze voorzieningen had een hulpaanbod specifiek gericht op problemen van jongensprostitués. We bleven met deze jongen in gesprek en wisten hem uiteindelijk in contact te brengen met een hulpverlener die hij wel durfde te

vertrouwen.

11.5 Afsluiting en blik op de toekomst

Er zijn jongens die geld verdienen met seks en daar geen problemen mee hebben. Zij zitten lekker in hun vel, houden van seks en dankzij hun prostitutieactiviteiten hebben ze prettige (bij)verdiensten. Andere jongens hebben een verleden van seksueel misbruik en hebben tegenwoordig veel sores aan hun hoofd. Waar de ene jongensprostitu e dus eigenlijk helemaal geen hulpverlening nodig heeft, zou de ander er juist veel bij gebaat zijn. Bij een dergelijke hulpverlening dient een onderscheid gemaakt te worden tussen meer algemene en specifieke problemen. Tot de algemene problemen behoren onder andere schuldsanering, huisvesting en scholing/werk. Bij de specifieke problemen gaat het enerzijds om (het verwerken van) van seksueel misbruik; dat is geen probleem dat beperkt is tot jongens in de prostitutie. In principe zou een ggz-instelling of seksuologische hulpverlening hier soelaas moeten kunnen bieden. Anderzijds zijn er jongens-prostitu es met specifieke problemen, zoals afhankelijkheid van een pooier, die een meer specialistische benadering vereisen. Specialistische hulpverlening lijkt vooral aangewezen bij jongens waar problemen van meer algemene aard (dat wil zeggen: niet specifiek voor jongensprostitu es), seksueel misbruik en afhankelijkheidsrelaties binnen de prostitutie samenkomen.

Van alle voorzieningen waar jongensprostitu es mee in contact komen, hebben soa-poli's veruit het grootste bereik. Dat is een belangrijk gegeven, want regelmatige controle op geslachts- en andere infectieziekten, plus voorlichting over veilige seks is bepaald geen overbodige luxe bij deze doelgroep. Ook al komen de meeste ge nterviewde jongens wel naar de soa-poli, ze doen het niet allemaal. Vanuit het perspectief van (volks)gezondheid is het belangrijk dat het bereik nog verder verbeterd wordt. Internet zou hieraan een positieve bijdrage kunnen leveren.

Contactlegging met soa-poli staat of valt met de garantie van anonimiteit. Hierdoor ontstaat een duidelijk dilemma. De soa-poli zou een belangrijke rol kunnen vervullen in het vroegtijdig signaleren van problemen van jongensprostitu es, maar als verpleegkundigen te veel doorvragen of aandringen op (verwijzing naar) hulpverlening, dreigt het risico jongens uit het oog te verliezen.

Ten slotte, maar niet in de laatste plaats, is vanuit het oogpunt van preventie een

belangrijke rol weggelegd voor Advies- en Meldpunten Kindermishandeling (AMK's) bij het vroegtijdig signaleren van en zo nodig (doorverwijzen naar) hulpverlening bij seksueel misbruik van jongens. Dat geldt zowel voor seksueel misbruik voorafgaand aan de eerste seks tegen vergoeding, als voor later seksueel misbruik en geweld, al dan niet in de context van prostitutie. Mogelijk zouden vroegtijdige signalering en hulpverlening, althans bij een deel van de jongens, de stap naar betaalde seks kunnen voorkomen.

Noten

xxx. We stelden een open vraag. Aan de hand van de antwoorden werden de problemen aangekruist op een voor gestructureerd lijstje en zo nodig nader toegelicht.

xxxi. Roemenië was indertijd nog geen lid van de Europese Unie en de vreemdelingenpolitie pakte met een zekere regelmaat Roemeense jongens op.

LITERATUUR

Allen D.M. (1980) *Young Male Prostitutes: A Psychosocial Study*. *Archives of Sexual Behavior* 9(5): 399-426.

Bijleveld C. & Hendriks J. (2007) Gezin en seksueel misbruik. Overdracht van ouderschap en slachtofferschap van seksueel misbruik. *Tijdschrift voor Criminologie* 49(2):123-136.

Bovenkerk F, Komen M. & Yeşilgöz Y. (eds.) (2003) *Multiculturaliteit in de strafrechtspleging*. Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.

Buijs L., Hekma G. & Duyvendak J.W. (2009) *Als ze maar van me afblijven. Een onderzoek naar antihomoseksueel geweld in Amsterdam*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Cusick L. (2002) Youth Prostitution: A Literature Review. *Child Abuse Review* 11(4): 230-251.

Daalder A. & Essers A. (2003) Seksuele delicten in Nederland. *Tijdschrift voor Criminologie* 45(4):354-368.

Diepenmaat A.C.M., Wal M.F. van der, Cuijpers P. & Hirasing R.A. (2006) Etnische verschillen in ongewenste ervaringen bij Nederlandse adolescenten. *TSG Tijdschrift voor Gezondheidswetenschappen* 83 (3): 51.

Donker A., Kleemans E., Laan P. van der & Nieuwbeerta, P. (2004) Ontwikkelings- en levensloop-criminologie in vogelvlucht. *Tijdschrift voor Criminologie* 46(4):322-329.

Edwards J.M., Iritani B.J. & Hallfors D.D. (2006) Prevalence and correlates of

- exchanging sex for drugs or money among adolescents in the United States. *Sexually transmitted infections* 82(5): 354-358.
- Gelder P. van (1998) *Kwetsbaar, kleurig en schaduwrijk. Jongens in de prostitutie: een verschijnsel in meervoud*. Amsterdam: Thela Thesis.
- Gemert F. van (1991) Noord-Afrikaanse en Turkse homomoordenaars. *Justitiële Verkenningen* 17(1): 87-106).
- GGZ (2006) *Cliënten in de ggz 2006*. Amersfoort: GGZ Nederland.
- Graaf H. de, Meijer S., Poelman J. & Vanwesenbeeck I. (2005) *Seks onder je 25e*. Utrecht: Rutgers Nisso Groep / Soa Aids Nederland.
- Graaf H. de, Höing M., Zaagsma M. & Vanwesenbeeck I. (2007) *Tienerseks: vormen van instrumentele seks onder tieners*. Utrecht: Rutgers Nisso groep, WODC.
- Gurp L. van & Timman S. (eds.) (1998) *Kinderporno en kinderprostitutie in Nederland, de stand van zaken*. Utrecht: Child Right Worldwide en TransAct.
- Hendriks J. (2006) *Jeugdige zedendelinquenten: een studie naar subtypen en recidive*. Utrecht: Forum Educatief.
- Horn J.E. van, Bullens R.A.R., Doreleijers T.A.H. & Jäger M. (2001) *Aard en omvang seksueel misbruik en prostitutie minderjarige allochtone jongens, een verkennend onderzoek*. Amsterdam: Fora en Vrije Universiteit.
- Ijzendoorn M.H. van, Prinzie P., Euser E.M., Groeneveld M.G., Brilleslijper-Kater S.N., Noort-van der Linden A.M.T. van, Bakermans-Kranenburg M.J., Juffer F., Mesman J., Klein Velder-man M. & San Martin Beuk M. (2007) *Kindermishandeling in Nederland anno 2005: De Nationale Prevalentiestudie Mishandeling van kinderen en jeugdigen (NPM-2005)*. Leiden: Universiteit Leiden, Leiden Attachment Research Program, WODC.
- Jong D. J. de (2007) *Kapot moeilijk. Een etnografisch onderzoek naar opvallend delinquent groepsgedrag van 'Marokkaanse' jongens*. Amsterdam: Uitgeverij Aksant.
- Kamerstukken Tweede Kamer, vergaderjaar 2005-2006, 30 300 VI, nr. 159H (Motie van het lid Arib c.s.).
- Kamerstukken Tweede Kamer, vergaderjaar 2005-2006, 30 300 VI, nr. 163 (Verslag van een algemeen overleg).
- Kamerstukken Tweede Kamer, vergaderjaar 2005-2006, Aanspreek, 1053 (vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden).
- Kleijer-Kool L. (2006) Marokkaanse ontkennende verdachten in het kinderstrafproces. *Proces* (3): 97-105.

- Kooistra O. (2006) *Jongens huilen niet, seksueel geweld tegen allochtone jongens*. Amsterdam: Amsterdams Centrum Buitenlanders.
- Korf D.J. (1995) *Dutch treat. Formal control and illicit drug use in the Netherlands*. Amsterdam: Thesis Publishers.
- Korf D.J., Nabben T. & Schreuders M. (1996) *Roemeense trekvogels: nieuwkomers in de jongensprostitutie*. Amsterdam: Thela-thesis.
- Korf D.J., Deben L., Diemel S., Rensen P. & Riper H. (1999). Een sleutel voor de toekomst. Tel- en consumentenonderzoek onder daklozen in Amsterdam. Amsterdam: Thela Thesis.
- Korf D.J., Ginkel P. van & Wouters M. (2004). *Je ziet het ze niet aan. Zwervjongeren in Flevoland*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.
- Korf D.J., Vliet E. van, Knotter J. & Wouters, M. (2005) *Tippelen na de zone. Straatprostitutie en verborgen prostitutie in Amsterdam*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.
- Lamers-Winkelmann F., Slot N.W., Bijl B. & Vijlbrief A.C. (2006) *Scholieren Over Mishandeling, resultaten van een landelijk onderzoek naar de omvang van kindermishandeling onder leerlingen van het voortgezet onderwijs*. Amsterdam: Vrije Universiteit en PI Research.
- Lampe A. (2002) The prevalence of childhood sexual abuse, physical abuse and emotional neglect in Europe. *Zeitschrift fur psychosomatische medizin und psychotherapie* 48: 370-380.
- Leuw E., Bijleveld C. & Daalder A. (2003) Seksuele delinquenten. *Tijdschrift voor Criminologie* 45(4):330-337.
- Leuw E, Bijl E.V. & Daalder A. (2004) *Pedoseksuele delinquentie. Een onderzoek naar prevalentie, toedracht en strafrechtelijke interventies*. Den Haag: Boom Juridische Uitgevers.
- Loeber R. & Farrington D.P. (2004) Verschillende oorzaken van delinquentie tussen etnische en nationale groepen. *Tijdschrift voor Criminologie* 46(4):330-346.
- McMullen R. (1987) Youth prostitution: a balance of power. *Journal of Adolescence* 10: 35-43.
- Nabben T., Benschop A. & Korf D.J. (2005) *Antenne 2004. Trends in alcohol, tabak en drugs bij jonge Amsterdammers*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.
- Nabben T., Benschop A. & Korf D.J. (2007) *Antenne 2006. Trends in alcohol, tabak en drugs bij jonge Amsterdammers*. Amsterdam: Rozenberg Publishers.
- Nadon S.M, Koverola C. & Schludermann E.H. (1998) Antecedents to Prostitution, Childhood Victimization. *Journal of Interpersonal Violence* 13(2): 206-221.

- Pedersen W. & Hegna K. (2003) Children and adolescents who sell sex: a community study. *Social Science & Medicine* 56(1): 135-147.
- Poel S. van der (1991) *In de Bisnis: professionele jongensprostitutie in Amsterdam*. Arnhem: Gouda Quint.
- Qrius (2005) *Jongeren 2005. Het speelveld verandert*. Amsterdam: Qrius.
- Repetur L., Meinster N., De Kinderen M. & Schakenraad M. (eds.) (2005) *Naar een effectieve en samenhangende aanpak van jeugdprostitutie*. Utrecht: Transact, Informatiepunt Jeugdprostitutie.
- Seng M.J (1989) Child Sexual Abuse and Adolescent Prostitution: A Comparative Analysis. *Adolescence* 24(95): 665-675.
- Silbert M.H. & Pines A.M. (1983) Early Sexual Exploitation as an Influence in Prostitution. *Social Work* 28(4): 285-289.
- Svedin C.G. & Priebe G. (2007) Selling sex in a population-based study of high school seniors in Sweden: Demographic and psychosocial correlates. *Archives of sexual behaviour* 36(1): 21-32.
- Transact (2005) *Factsheet jongensprostitutie: feiten en cijfers*. Utrecht: TransAct
- Weijnen F. (2006) *De schaduw bedreigd, een explorerend onderzoek naar de effecten van toezicht op mannelijke prostitués in Amsterdam*. Enschede: Universiteit van Twente.
- Widom C.S & Ames M.A. (1994) Criminal Consequences of Childhood Sexual Victimization. *Child Abuse and Neglect* 18: 303-318.
- Wijk A.Ph. van (2005) *Juvenile sex offenders and non-sex offenders: a comparative study*. Wageningen: Ponsen & Looien.
- Wittebrood K. (2004) Van delictmelding tot officiële aangifte: sprake van sociale ongelijkheid? *Tijdschrift voor Criminologie* 46(1): 56-71.
- Wittebrood K. (2006) *Slachtoffers van criminaliteit: feiten en achtergronden*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.